

שיעור 8 – תרגול

תרגיל 22 – התאמת שם-תואר לשם-עצם

- צרפו שם-תואר לשם-עצם והטו את הצירוף בכל היחסות ביחיד וברבים.
- הקפידו על שמירת ההתאמה בין שם העצם לשם התואר מבחינת מין, מספר ויחסה. זכרו שאין בהכרח דמיון צורני בין סיומת השם לסיומת התואר.
- רשמו את סימן ההטעמה על כל מלה שמספר הברותיה עולה על שתיים.

שמות תואר	שמות עצם
mulier, mulieris (f.) [אישה]	insānus, insāna, insānum [מטורף]
homo, hominis (m.) [אדם]	bonus, bona, bonum [טוב]
carmen, carminis (n.) [שיר]	pulcher, pulchra, pulchrum [יפה]

תרגיל 23

תרגמו את המשפטים הבאים

- homo homini lupus est.
- otium sine litterīs mors est et hominis vivi sepultūra. (סנקה)
- mens sāna in corpore sāno.
- Marcus Tullius Cicerō orātor magnus erat.
- Rōmāni Cicerōnem orātōrem laudābant.
- pecūnia orātoribus aptum praemium est.
- tempus labōrī colōnōrum aptum est.
- sunt multa genera flōrum. (sunt במשמעות פועלית של "יש")
- multae arborēs rādīcēs magnās habent.
- flōribus filiās meās ornābō.
- vir malus et oculōs et vōcem iūdicis timet.
- Rōmulus erat prīmus Rōmānōrum rex.
- laudem virtutis necessitātī damus. (קווינטיליאנוס)

14. confessiō conscientiae vox est. (סנקה)

15. Rōmānī urbem magnam in monte aedificābant.

תרגיל 24

זהו את היחסה ואת המספר בכל אחד משמות העצם הבאים מנטייה שלישית. במקרים שיש יותר מאפשרות אחת, ציינו את כל האפשרויות.

דוגמא: hominī יחסת דטיבוס, יחיד

1. pāce
2. lēgēs
3. ducibus
4. vitrūtem
5. patrum
6. hominis
7. frātrī
8. cīvitās
9. corpora
10. magnitūdine

אוצר מילים לשיעור 8

מתאים, יאה – aptus, -a, -um

עץ – arbor, arboris (f.)

שם משפחתו של אחד מהנואמים והסופרים הגדולים ברומא. נולד ב-106 Cicero, Cicerōnis (m.) – לפנה"ס ונרצח בשנת 43 לפנה"ס.

עיר – cīvitas, civitātis (f.)

איכר, חוואי – colōnus, colōnī (m.)

colōnus, colōni (m.) – איכר (תושב "קולוניה"-התיישבות חקלאית)

confessio, confessiōnis (f.) – וידוי, הודאה

conscientia, conscientiae (f.) – מודעות, ידיעה, תפישה

corups, corporis (n.) – גופה, גוף

dux, ducis (m.) – מנהיג

flōs, flōris (m.) – פרח

frāter, fratris (m.) – אח

genus, generis (n.) – סוג, גזע, מוצא

homo hominis (m.) – אדם

iūdex, iudicis (m.) – שופט

labor, labōris (m.) – עבודה, מאמץ

laus, laudis (f.) – שבח, תהילה, הלל

lex, lēgis (f.) – חוק

littera, litterae (f.) – ביחיד: אות; מכתב; ברבים: מכתב, מכתבים; ספרות

lupus, lupi (m.) – זאב

magnitūdo, magnitūdinis (f.) – גודל

mens, mentis (f.) – נפש

mons, montis (m.) – הר

mors, mortis (f.) – מוות

necessitas, necessitātis (f.) – הכרח, כורח

ōrātor, oratōris (m.) – נואם

ornō, ornāre, ornāvī, ornātum – לקשט, לעטר

ōtium, otii (n.) – פנאי

pater, patris (m.) – אב

pax, pācis (f.) – שלום

praemium, praemii (n.) – ריוח, גמול, שכר

rādix, rādīces (f.) – שורש

rex, rēgis (m.) – מלך

sānus, -a, -um – בריא

sepultūra, sepultūrae (f.) – קבר; קבורה

sine + abl. (מילת יחס) – בלי, ללא

tempus, temporis (n.) – זמן

urbs, urbis (f.) – עיר

virtūs, virtūtis (f.) – הצטיינות; כלל המעלות הגופניות והנפשיות של ה-vir

vīvus, -a, -um – חי

vox, vōcis (f.) – קול, צליל

לטיניות לבל